

Rettigheter og plikter:

Vis initiativ og delta aktivt for å nå målene i læreplanen!

Ditt ansvar som lærling

Det er viktig at du selv oppsøker situasjoner og arbeidsoppgaver som du kan lære av. Tenk særlig på følgende:

- Du har et klart ansvar for din egen læring, og må yte en aktiv innsats
- Å vise ansvar for egen læring er også å gi faglig leder/instruktør en god arbeidssituasjon.
- Møt opp på jobb til fastsatt tid og følg reglene på arbeidsplassen.
- Bidra til godt miljø på arbeidsplassen.
- Skaff deg oversikt over hvilke oppgaver og tjenester som utføres på arbeidsplassen din.
- Sett deg inn i målene i læreplanen – gjerne sammen med din instruktør/veileder.

Du skal underskrive og levere erklæring om taushetsplikt, og eventuelt godkjent politiattest der dette kreves.

Sykdom og fravær

Fravær skal meldes snarest mulig til din nærmeste overordnede på din arbeidsplass

- Alt fravær skal dokumenteres. Dersom du er i tvil om hvordan du skal levere og registrere egenmelding/sykemelding, avklar dette med instruktør, avdelingsleder eller oss FAGO (fagopplæringen)
- Egenmelding kan brukes ved fravær inntil 8 kalenderdager i løpet av en 14-dagers periode. NB! Egenmelding kan først brukes etter at du har vært ansatt i 2 måneder.
- Sykemelding skal brukes i de tilfeller der sykdommen varer mer enn 8 dager. Sykemelding kan brukes fra og med første ansettelsesdag.
- Fravær kan bety at læretiden må forskyves, og at ny sluttdato settes.
- Udokumentert fravær aksepteres ikke, og vil medføre trekk i lønn og evt. heving av lærekontrakt.

Skattekort

Som arbeidstaker er du forpliktet til å levere skattekort.

- Du må søke om Skattekort hos Skatteetaten.no, og gi tillatelse til at Bærum kommune kan hente dette inn elektronisk

Bosted og flytting

Både arbeidsplassen, og vi i FAGO ønsker å ha din riktige bostedsadresse. Husk å oppdatere din riktige bostedsadresse kontinuerlig.

Dine rettigheter som lærling

Som lærling omfattes du av Opplæringslova – Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa. Loven regulerer viktige forhold ved lærlingeordningen. Vi skal ha ta for oss de viktigste som gjelder dine rettigheter. Arbeidsmiljøloven og hovedtariffavtalen for kommunalt ansatte, gjelder for deg på lik linje med andre ansatte.

Kontrakt:

Som lærling har du rett til å få en godkjent lærekontrakt. Den signeres elektronisk av oss faglig leder, fylkeskommunen, oss i fagopplæringen og deg selv. Dette er et viktig juridisk

dokument, som sikrer dine rettigheter og plikter. Dersom du er i tvil om hva kontrakten innebærer, kan du ta dette opp med oss. Dersom læreforholdet må avsluttes (heving) eller endres i løpet av læretiden, må dette godkjennes av fylkeskommunen.

Opplæring

Du har rett til den opplæringen som læreplanen for faget ditt krever. Opplæringsplassen og vi i FAGO har plikt til å gi deg den opplæringen du skal ha utfra læreplanen i faget. Du må yte din del og vise initiativ.

- Faglig leder er den personen i lærebedriften som har det faglige ansvaret for deg og din opplæring. Navnet står også oppført i din lærekontrakt. Bruk vedkommende aktivt dersom det er noe du lurer på om opplæringen din.
- Instruktører/veiledere er personer i lærebedriften som du vil ha daglig kontakt med. Ofte vil du ha flere ulike instruktører og veiledere i løpet av læretiden.
- Faglig leder og instruktør/veileder kan være samme person, men behøver ikke å være det.
- Veiledning og oppfølging i løpet av læretiden er viktig. Du har rett på 3 timer per uke til faglig oppdatering og veiledning. Du skal alltid ha anledning til å kunne ta kontakt med instruktør eller annen fagperson der du arbeider. Det er viktig at du selv er aktiv og interessert, og viser at du ønsker oppfølging.
- Du har ansvar for å skrive oppgaver fortløpende.

Vurdering

Som lærling har du krav på en vurderingssamtale med instruktør og evt. Faglig leder hvert halvår, eller ved avslutning av en modul. Forbered deg til samtalen. Denne samtalen skal oppsummeres skriftlig og skal inneholde konkret tilbakemelding på:

- Hva du har arbeidet godt med
- Hva du må jobbe med videre
- Om hva du har nådd av mål i læreplanen
- Tilbakemelding fra ditt arbeidssted

Oppmelding til fagprøve

Oppmelding til fagprøve er av dine rettigheter. Før vi kan melde deg opp må vi ha dokumentert at du har nådd målene i læreplanen.

FAGO melder deg automatisk opp dersom du ikke får annen tilbakemelding. Tidspunkt for fagprøven avklarer vi med din faglige leder og leder/instruktør der du får din opplæring

Lønn og pensjon

Som lærling har du rett til lønn.

Lærlinger i Bærum kommune lønnes prosentvis av ordinær fagarbeiders årslønn

Lærlinger som følger et opplæringsløp fordelt på 2 år, får det første året en lønn på

35 % av ordinær lønn. I det andre opplæringsåret vil det utbetales 65 % av ordinær årslønn.

Lærlinger omfattes av arbeidsgivers tjenstepensjonsordning

Lån og stipend

Som lærling har du rett til lån og stipend, og kan søke om dette på vanlig måte. Ta kontakt med Lånekassen for mer detaljert informasjon. Sett deg godt inn i dette før du søker. Du finner informasjon her [Stipend og lån \(lanekassen.no\)](http://lanekassen.no)

Litt mer om rettigheter og plikter.

Et godt arbeids- og læreforhold kan ikke alene reguleres av lover og regler. Det er viktig å tenke samarbeid, være fleksibel og vise initiativ. I perioder kan alle arbeidstakere ha tunge tider og tunge tak - det hører med. Det betyr ikke at kvaliteten på opplæringa skal svekkes.

- Av og til kan det være at du som lærling går alene og ikke har faglig leder/instruktør sammen med deg. Det forekommer, men bør avtales slik at du føler deg trygg og vet hvem du kan kontakte dersom det er noe spesielt. Ta dette opp med din instruktør dersom det blir aktuelt.
- Når ting ikke går som det skal, er det viktig å ta dette opp så snart som mulig. Det kan være faglige forhold, svikt i oppfølgingen, vanskeligheter med å skrive oppgaver eller lignende. Ikke vent, men ta det opp umiddelbart med instruktør/leder på arbeidsplassen, og forsøk å ordne opp der. Forsøk å gå tjenestevei først! Dersom dette er vanskelig, eller ikke hjelper, så må du ta kontakt med oss i FAGO. Dersom du ikke får tak i oss på telefon, send oss e-post, slik at vi kan ta kontakt med deg.
- Verdiskapning og opplæring går hånd i hånd i et læreforhold. Opplæring er både direkte instruksjon og veiledning som du får underveis, og praktiske oppgaver du blir pålagt av din instruktør. Arbeid med oppgaver, planlegging og egenvurdering defineres også inn under opplæringsdelen.

Verdiskapning er det arbeidet du utfører til nytte for virksomheten, brukere og publikum. Arbeidsgiver har i den sammenheng anledning til både å strykebemanningen ved hjelp av lærlingen og til i perioder å la lærlingen erstatte en annen arbeidstaker. Det er verdiskapningen du får lønn for. Det er i mange tilfeller vanskelig å skille klart mellom verdiskapning og opplæring. Det skyldes at du også lærer og erfarer i en verdiskapingssituasjon, og du kan også delta i verdiskapningen i en opplærings situasjon. Lover og forskrifter definerer heller ikke noe klart skille. Det er likevel naturlig at det blir mest opplæring den første tiden av læretiden, fram til du har fått mer erfaring og er blitt litt "varm i trøya".

- Gjør deg kjent med avtaler, lover og reglement på din/dine arbeidsplasser og sett deg inn i disse.
- Du er din egen, og andre lærlingers ambassadør. Vær stolt av at du er lærling!

Publisert:

Sist endret: 7.2.23

Forfatter: Synnøve Skaga